

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Igor Hopp
KOOS Erakond Erakond
info@eekoos.ee

Teie 23.09.2026

Meie 30.10.2026 nr 2-6/26-6876-2

Vastus selgitustaotlusele

Lugupeetud härra Hopp

Riigikogu põhiseaduskomisjon edastas Teie pöördumise koos lisadega Justiits- ja Digiministeeriumile vastamiseks.

Erakonnaseadus (EKS), mis reguleerib erakondade asutamist, erakondade tegevust ning erakondade rahastamise järelevalve korraldust, ei kohusta registreeritud erakonda omama või avama krediidasutuses kontot. EKS § 12⁵ lg 1 kohaselt võib erakond kasutada vaid selliseid makse- ja muid kontosid, millest ta on teavitanud Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjoni (ERJK), kuid sellest sättest ei tulene üldist kohustust konto omamiseks või avamiseks.

Kui erakond täidab raamatupidamise seadusest ning EKS-st tulenevaid kohustusi nõuetekohaselt ning hoiab finantsdistsipliini kontot omamata, siis kuigi see ei ole tavapärane praktika, ei ole konto mitte omamise fakt iseenesest erakonnale ette heidetav. ERJK kodulehel olevatest rahastamise aruannetest nähtub, et KOOS Erakond on esitanud tulude ja kulude aruandeid.

Oma vastuses me ei käsitlen seda, kas konto mitte omamine on erakonna vaba valik või mitte - Teile on varasemalt selgitatud, milliseid õiguskaitsevahendeid on võimalik soovikorral kasutada ning seda me ei korda.

Riigikogu valimise seaduses (RKVS) kaitsjoni tasumise regulatsiooni kehtestamisel on tõenäoliselt seadusandja eesmärk olnud välistada sularahas kaitsjoni tasumine. Sellepärast tuleb erakonnal koos muude kandideerimise dokumentidega, esitada kaitsjoni tasumist tõendava maksekorralduse koopia (RKVS § 30 lg 3 p 4). Kuid RKVS-st ei tulene nõuet, et erakond peab Rahandusministeeriumile ülekannet tegema kasutades erakonna kontot. Kandideerimise kontekstis on oluline ainult see, et kaitsjon oleks erakonna poolt õigeaegselt Rahandusministeeriumi arvele tasutud.

Kaitsjoni tasumiseks sularahas peaksite välja selgitama, millised krediidasutused või muud ettevõtted vastavat teenust pakuvad ning arvestama, et teenuse kasutamisega võib kaasneda teenustasu või limiidi piirangud. See sõltub konkreetse teenuse pakkujast ning meil vastavat teavet ei ole.

Lõpetuseks märgime, et erakonna kui mittetulundusühingu raamatupidamine kontot omamata on erandlik olukord ning kindlasti ei suurenda selline praktika erakonna rahastamise läbipaistvust ega usaldusväärsust. Samas ei ole alust välistada erakonna poolt kaitsjoni tasumist sularahas, eeldusel, et erakond on järginud kõiki EKS-s sätestatud erakonna rahastamise läbipaistvuse ning aruandluse nõudeid ning erakonna tulu pärineb lubatud allikatest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Heddi Lutterus
asekantsler

Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn / +372 620 8100 / info@justdigi.ee/ www.justdigi.ee
Registrikood 70000898

Mariko Jõeorg-Jurtšenko 5380 7932
Mariko.Joeorg-Jurtsenko@justdigi.ee

Lisaadressaadid: Riigikogu põhiseaduskomisjon
Vabariigi Valimiskomisjon